

I. A próbára bocsátás előtt elkövetett bűncselekmény miatt a próbára bocsátást meg kell szüntetni és büntetést kell kiszabni, ha a próbára bocsátottat a próbaidő alatt elítélik; amennyiben azonban az újabb eljárás alatt – az ügydöntő határozat meghozatala előtt – a próbaidő eltelt, az elkövető büntethetősége megszűnt, és a próbára bocsátás előtt elkövetett bűncselekmény miatt a próbára bocsátás megszüntetésére és halmazati büntetés kiszabására nincs törvényes lehetőség. Amennyiben a próbaidő az elsőfokú határozat meghozatala után, azonban a másodfokú határozat meghozatala előtt járt le, a másodfokú bíróságnak a próbára bocsátás hatályon kívül helyezését és megszüntetését mellőznie kell [Btk. 66. § (1) bek. a) pont, (2) bek.].

II. A próbára bocsátás törvénysértő megszüntetése miatt a Be. 416. § (1) berkezés a) pontja alapján van helye felülvizsgálatnak, annak ellenére, hogy a bűnösség megállapítására a próbára bocsátást kimondó határozatban került sor; a joghátrány alkalmazása nem választható el a bűnösség megállapításától, mivel annak feltétele a bűnösség kimondása [Be. 416. § (1) bek. a) pont].

[1] A kerületi bíróság a 2014. április 17. napján kihirdetett és 2014. április 18-án jogerőre emelkedett ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett garázdaság büntetében [1978. évi IV. tv. 271. § (1) bek., (2) bek. a) pont]; ezért két év időtartamra próbára bocsátotta.

[2] Ezt követően a kerületi bíróság – a terhelt távollétében megtartott tárgyaláson – a 2016. április 8. napján kihirdetett ítéletével hatályon kívül helyezte a kerületi bíróság korábbi ítéletének a terheltet a bűnsegédként elkövetett garázdaság büntette miatt próbára bocsátó rendelkezését, a próbára bocsátást megszüntette, egyben a terheltet bűnösnek mondta ki lopás büntetében [Btk. 370. § (1) bek., (3) bek. a) pont], és – halmazati büntetésül – egy év hat hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását két év próbaidőre felfüggesztette azzal, hogy a szabadságvesztés esetleges elrendelése esetén a terhelt feltételes szabadságra bocsátásának legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap.

[3] Rendelkezett továbbá a bűnjelekről és a bűnügyi költség megfizetéséről.

[4] A védelmi fellebbezés alapján másodfokon eljáró törvényszék a 2016. november 3. napján kihirdetett végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy a próbára bocsátással elbírált garázdaság büntetének jogszabályi alapját az 1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pontjában jelölte meg, valamint pontosította a bűnjelekre

és a bünyügi költségre vonatkozó rendelkezést.

- [5] A jogerős ügydöntő határozat ellen a főügyészség terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozva.
- [6] Az indítványozó szerint a próbára bocsátó rendelkezés hatályon kívül helyezésének és a próbára bocsátás megszüntetésének, így a garázdaság büntette miatt büntetés kiszabásának a Btk. 66. § (1) bekezdés a) pontjában írt törvényi feltételei a másodfokú határozat meghozatalakor már nem álltak fenn, mert a terhelt elítélésére a próbára bocsátás előtt elkövetett bűncselekmény miatt került sor, és a próbaidő időközben – 2016. április 17. napján – letelt. Álláspontja szerint így a másodfokú bíróság a törvényi feltételek hiánya ellenére hagyta helyben a halmazati büntetést kiszabó elsőfokú ítéletet és ezért a terhelttel szemben a büntetőjog szabályainak megsértésével szabtak ki az eljáró bíróságok halmazati büntetést.
- [7] Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat változtassa meg és hozzon a törvénynek megfelelő határozatot.
- [8] A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt azzal tartotta fenn, hogy a törvényszék 2016. november 3-án jogerőre emelkedett ítéletében valóban törvénysértően rendelkezett a garázdaság büntette miatt korábban alkalmazott próbára bocsátás megszüntetéséről és az azzal érintett bűncselekmény miatt is a büntetés kiszabásáról, azonban ez nem a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja, hanem a felhívott törvényhely a) pontjának II. fordulata szerinti felülvizsgálati ok megállapítására alkalmas. Álláspontja szerint ugyanis a bűnösség megállapításához tartozik annak vizsgálata, hogy a terhelt büntethetőségének vagy büntetendőségének fennáll-e valamilyen akadály, és amennyiben ilyen akadály merül fel, a bűnösség ítéleti megállapítására nem kerülhet sor.
- [9] Megítélése szerint ebből következően a bűnösség törvénysértő megállapítását eredményezi az is, ha a bíróság figyelmen kívül hagyja a büntethetőséget kizáró vagy megszüntető okot, és a próbára bocsátás megszüntetése esetén a büntethetőség feltételeit a megszüntetésről rendelkező bíróságnak vizsgálnia kell. Miután a próbára bocsátást megelőzően elkövetett bűncselekmény miatt a próba megszüntetésére kizárólag a próbaidő alatt kerülhet sor, és ezért a támadott ítéletekben ezen bűncselekménnyel kapcsolatban a büntetőjogi felelősség megállapítása törvénysértő, álláspontja szerint ezt a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjának II. fordulata alapján felül lehet vizsgálni abban az esetben is, ha – a felhívott törvényhely b) pont II. fordulatára figyelemmel – a kiszabott halmazati büntetés egyébként nem törvénysértő.

- [10] Mindezek alapján arra tett indítványt, hogy a Kúria tanácsülésen eljárva a megtámadott határozatok próbára bocsátást megszüntető rendelkezését helyezze hatályon kívül, mellőzze a halmazati büntetésre utalást, és a garázdaság miatt a kerületi bíróság előtt folyamatban volt ügy iratait a jelen ügytől különítse el, egyebekben a határozatokat hatályában tartsa fenn.
- [11] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 423. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően a felülvizsgálati indítványban megjelölt okra figyelemmel bírálta felül, emellett tekintettel volt ugyanezen törvényhely (5) bekezdése alapján a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges eljárási szabálysértésekre is.
- [12] A Legfőbb Ügyészség által módosított felülvizsgálati indítványt megalapozott.
- [13] A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor.
- [14] Bár a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására nem a felülvizsgált, hanem a próbára bocsátással érintett ügyben került sor, mégis – ahogy ezt a Legfőbb Ügyészség is kifejtette – ezen okra figyelemmel van helye a felülvizsgálatnak a próbára bocsátás törvénysértő megszüntetése kapcsán is.
- [15] A próbára bocsátásról rendelkező határozat 2014. április 18. napján emelkedett jogerőre. Ezért a terhelttel szemben a próbára bocsátás megszüntetésére és az annak kapcsán elbírált bűncselekmény miatt büntetés kiszabására – a próbaidő két év tartamára figyelemmel – 2017. április 17. napjáig volt törvényi lehetőség.
- [16] A megtámadott határozattal elbírált bűncselekményt a terhelt 2012. november 28. napján, azaz a próbára bocsátást kimondó határozat jogerőre emelkedése előtt követte el.
- [17] Az újabb büntetőeljárás kétségtelenül a próbaidő alatt indult.
- [18] A Btk. 66. § (1) bekezdés a) pontja szerint a próbára bocsátást meg kell szüntetni és büntetést kell kiszabni, ha a próbára bocsátottat a próbára bocsátás előtt elkövetett bűncselekmény miatt a próbaidő alatt elítélik.
- [19] A Btk. 66. § (2) bekezdése alapján pedig – az (1) bekezdésben meghatározott eseteken kívül – a próbaidő elteltével az elkövető büntethetősége megszűnik; ezt követően tehát a próbára bocsátás előtt elkövetett bűncselekmény miatt a próbára bocsátás megszüntetésére és halmazati büntetés kiszabására már nincs törvényes lehetőség.
- [20] Tekintettel arra, hogy a próbaidő 2016. április 17. napján járt le, az elsőfokú bíróság törvényesen rendelkezett ügydöntő határozatának meghozatalkor, azaz 2016. április 8.

napján a kerületi bíróság ítéletével alkalmazott próbára bocsátás megszüntetéséről.

- [21] A másodfokú bíróság azonban határozatát 2016. november 3. napján hozta meg, és ekkor már a próbaidő letelt; azaz a terhelt büntethetősége a Btk. 66. § (2) bekezdésére figyelemmel már megszűnt.
- [22] Mindezt a másodfokú bíróság nem észlelte és helybenhagyta a próbára bocsátás megszüntetésére és a halmazati büntetés kiszabására vonatkozó elsőbírői rendelkezést.
- [23] Azaz – ahogy arra a Legfőbb Ügyészség is helytállóan utalt – a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a büntethetőséget megszüntető ok bekövetkeztét, így törvénysértően szabott ki a próbára bocsátással érintett bűncselekmény miatt is büntetést a terhelttel szemben.
- [24] Kétségtelen, hogy a bűnösség megállapítására már ebben a korábbi határozatban sor került; azonban a joghátrány alkalmazása nem választható el a bűnösség megállapításától, mivel annak feltétele a bűnösség kimondása.
- [25] Erre tekintettel állapította meg a Kúria a Be. már hivatkozott rendelkezésén, azaz a 416. § (1) bekezdés a) pontján alapulóan azt, hogy a megtámadott másodfokú határozat anyagi jogi szabályt sértett.
- [26] Ennek kapcsán megjegyzi a következőket:
- [27] A Be. 416. § (1) bekezdés – indítványozó által hivatkozott – b) pontja alapján felülvizsgálatnak akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak. Azaz akkor, ha az utóbb elbírált bűncselekmény minősítése törvényes és a kiszabott büntetés vagy intézkedés sem törvénysértő, megfelel a büntető anyagi jog szabályainak, önmagában a próbára bocsátás megszüntetése miatt nem lenne helye ezen pont alapján a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozat megváltoztatásának.
- [28] A fent kifejtettek alapján a Kúria a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 427. § (1) bekezdés a) pontja alapján a megtámadott határozatokat megváltoztatta és maga hozott a törvénynek megfelelő határozatot.
- [29] Ennek keretében a megtámadott határozatoknak a kerületi bíróság korábbi ítéletével kapcsolatos próbára bocsátást hatályon kívül helyező és azt megszüntető rendelkezését mellőzte.
- [30] A próbára bocsátás megszüntetése kapcsán halmazati büntetés kiszabására került sor. Ezért a Kúria mellőzte a halmazati büntetés kiszabására vonatkozó ítéleti utalást.

- [31] Ugyanakkor nem látott törvényes lehetőséget a joghátrány megváltoztatására.
- [32] Az eljáró bíróságok a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket feltárták és helyesen értékelték. A büntetőeljárás hatálya alatt újabb bűncselekményt elkövető terhelttel szemben kiszabott, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés arányban áll az elkövetett cselekmény tárgyi súlyával, a terhelt személyében rejlő társadalomra veszélyességgel és megfelelően szolgálja a büntetési célokat.
- [33] A Kúria mindezekre figyelemmel – miután olyan eljárási szabálysértést nem észlelt, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatok további rendelkezéseit a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta azzal, hogy a próbára bocsátás megszüntetése miatt indult ügy iratait elkülönítette.
- [34] A Kúria ítélete elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Az ismételt indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel.

(Kúria Bfv. I. 344/2017.)